

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 13 czerwca 2024 r. *

Odesłanie prejudycjalne – Wspólna polityka w dziedzinie azylu i ochrony uzupełniającej – Dyrektywa 2011/95/UE – Artykuł 12 – Wykluczenie z możliwości uzyskania statusu uchodźcy – Osoba zarejestrowana przez Agencję Narodów Zjednoczonych dla Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA) – Warunki korzystania przez tę osobę ipso facto z dyrektywy 2011/95/UE – Ustanie ochrony lub pomocy UNRWA – Artykuł 4 – Ogólna sytuacja panująca w sektorze strefy działania UNRWA – Indywidualna ocena istotnych elementów – Dyrektywa 2013/32/UE – Artykuł 40 – Kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej – Nowe elementy – Elementy już zbadane w ostatecznej decyzji dotyczącej wcześniejszego wniosku

W sprawie C-563/22

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Administrativen sad Sofia-grad (sąd administracyjny dla miasta Sofia, Bułgaria) postanowieniem z dnia 9 sierpnia 2022 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 22 sierpnia 2022 r., w postępowaniu:

SN,

LN

przeciwko

Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: C. Lycourgos, prezes izby, O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot, S. Rodin i L. S. Rossi (sprawozdawczynie), sędziowie,

rzecznik generalny: N. Emiliou,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

* Język postępowania: bułgarski.

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu rządu bułgarskiego – T. Mitova, w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej – A. Azéma, J. Hottiaux i I. Zaloguin, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 11 stycznia 2024 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz.U. 2011, L 337, s. 9), art. 40 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (Dz.U. 2013, L 180, s. 60), a także art. 19 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu między SN i LN a Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite (wiceprezesem krajowej agencji ds. uchodźców, Bułgaria), dotyczącego oddalenia przez tego ostatniego wniosku SN i LN o przyznanie statusu uchodźcy lub – w razie odmowy jego przyznania – o udzielenie ochrony uzupełniającej.

Ramy prawne

Prawo międzynarodowe

Konwencja genewska

- 3 Konwencja dotycząca statusu uchodźców, podpisana w Genewie w dniu 28 lipca 1951 r. [*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 189, s. 150, nr 2545 (1954)], weszła w życie w dniu 22 kwietnia 1954 r. Została ona uzupełniona i zmieniona Protokołem dotyczącym statusu uchodźców, sporządzonym w Nowym Jorku w dniu 31 stycznia 1967 r., który wszedł w życie w dniu 4 października 1967 r., (zwana dalej „konwencją genewską”).
- 4 Artykuł 1 lit. D konwencji genewskiej stanowi:
„Niniejsza konwencja nie ma zastosowania do osób, które aktualnie korzystają z ochrony lub pomocy organów lub agencji Narodów Zjednoczonych innych niż Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców [zwany dalej »UNHCR«].

Z chwilą gdy taka ochrona lub pomoc zostanie z jakiegokolwiek przyczyny wstrzymana, osoby te ipso facto będą korzystały z dobrodziejstw niniejszej konwencji, mimo że ich położenie nie zostało

ostatecznie uregulowane zgodnie ze stosownymi rezolucjami przyjętymi przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych”.

UNRWA

- 5 Na mocy rezolucji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych nr 302 (IV) z dnia 8 grudnia 1949 r. dotyczącej pomocy uchodźcom palestyńskim ustanowiono Agencję Narodów Zjednoczonych dla Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA) [United Nations Relief and Works Agency (for Palestine Refugees in the Near East)].
- 6 Strefa działania UNRWA obejmuje pięć sektorów, a mianowicie – Strefę Gazy, Zachodni Brzeg, Jordanię, Liban i Syrię.
- 7 Zgodnie z rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 74/83 z dnia 13 grudnia 2019 r. w sprawie pomocy uchodźcom palestyńskim:

„Zgromadzenie Ogólne,

[...]

Uznając niezbędną rolę [UNRWA], która od czasu jej utworzenia od ponad 65 lat łagodzi ciężki los uchodźców palestyńskich, świadcząc usługi edukacyjne, zdrowotne i społeczne, a także prowadząc stałe działania w zakresie poprawy infrastruktury i warunków życia w obozach, zapewniając mikrofinansowanie, ochronę oraz pomoc w sytuacjach kryzysowych,

[...]

Odnotowując również sprawozdanie Komisarza Generalnego z dnia 31 maja 2019 r., przedstawione zgodnie z pkt 57 sprawozdania Sekretarza Generalnego, i wyrażając zaniepokojenie poważnym kryzysem finansowym, którego doświadcza [UNRWA], który poważnie osłabia jej zdolność do dalszego zapewniania podstawowych programów uchodźcom palestyńskim we wszystkich strefach działania,

[...]

Wyrażając poważne zaniepokojenie szczególnie trudną sytuacją uchodźców palestyńskich pod okupacją, w tym kwestią ich bezpieczeństwa, dobrobytu i warunków życia społeczno-gospodarczego,

Wyrażając poważne zaniepokojenie w szczególności poważną sytuacją humanitarną i warunkami społeczno-ekonomicznymi uchodźców palestyńskich w Strefie Gazy oraz podkreślając znaczenie pomocy nadzwyczajnej i humanitarnej oraz pilnych działań na rzecz odbudowy,

[...]

1. Z przykrością zauważa, że ani powrót, ani wypłata odszkodowań na rzecz uchodźców, o których mowa w pkt 11 [rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 194 (III) z dnia 11 grudnia 1948 r. w sprawie zasad osiągnięcia ostatecznego rozwiązania sporu i powrotu uchodźców palestyńskich

do domów], dotychczas nie nastąpiły i że, w związku z tym, sytuacja uchodźców palestyńskich pozostaje przedmiotem głębokiej troski, a także że uchodźcy ci nadal potrzebują pomocy w celu zaspokojenia ich podstawowych potrzeb w zakresie zdrowia, edukacji i utrzymania;

[...]

3. Podkreśla konieczność kontynuowania dzieła [UNRWA], a także znaczenie jej działań, które powinny być prowadzone w sposób niezakłócony, jak również świadczenia przez nią usług, w tym pilnej pomocy, na rzecz dobrobytu, ochrony i rozwoju ludzkiego uchodźców z Palestyny oraz stabilności regionu, w oczekiwaniu na sprawiedliwe rozstrzygnięcie kwestii uchodźców palestyńskich;

4. Wzywa wszystkich darczyńców do dalszego zintensyfikowania wysiłków w celu zaspokojenia przewidywanych potrzeb [UNRWA], w szczególności wynikających ze wzrostu wydatków lub wynikających z konfliktów i niestabilności w regionie oraz powagi sytuacji społeczno-gospodarczej i humanitarnej, w szczególności na okupowanych terytoriach palestyńskich, a także potrzeb wskazanych w niedawnych wezwaniach do wniesienia wkładu i w planach dotyczących Strefy Gazy do celów pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych, zwiększania i odbudowy, podobnie jak w planach regionalnych wdrożonych w odpowiedzi na sytuację uchodźców palestyńskich w Syryjskiej Republice Arabskiej, a także sytuację uchodźców palestyńskich, którzy uciekli do innych państw w tym regionie;

[...]

7. Podejmuje decyzję o przedłużeniu mandatu [UNRWA] do dnia 30 czerwca 2023 r., bez uszczerbku dla postanowień pkt 11 [rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 194 (III) z dnia 11 grudnia 1948 r. w sprawie zasad osiągnięcia ostatecznego rozwiązania sporu i powrotu uchodźców palestyńskich do domów]”.

8. Na mocy rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 77/123 z dnia 12 grudnia 2022 r. w sprawie pomocy uchodźcom palestyńskim mandat UNRWA został przedłużony do dnia 30 czerwca 2026 r.
9. W świetle powierzonych UNRWA zadań organ ten powinien być postrzegany jako organ ONZ, inny niż UNHCR, zapewniający ochronę lub pomoc w rozumieniu art. 1 lit. D konwencji genewskiej.

Prawo Unii

Dyrektywa 2011/95

10. Motyw 18 dyrektywy 2011/95 stanowi:

„Wdrażając niniejszą dyrektywę, państwa członkowskie powinny w pierwszym rzędzie dążyć do najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka zgodnie z [K]onwencją [ONZ] o prawach dziecka z 1989 r. Oceniając najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka, państwa członkowskie powinny w szczególności uwzględniać zasadę jedności rodziny, dobro i rozwój społeczny małoletniego, względy bezpieczeństwa oraz opinię małoletniego, stosownie do jego wieku i dojrzałości”.

11 Artykuł 2 tej dyrektywy, zatytułowany „Definicje”, stanowi:

„Na użytek niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

[...]

d) »uchodźca« oznacza obywatela państwa trzeciego, który na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu swojej rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do szczególnej grupy społecznej przebywa poza państwem swojego obywatelstwa i nie może lub nie chce z powodu tej obawy korzystać z ochrony tego państwa, lub bezpieczeństwa, który przebywając z takich samych powodów jak wyżej poza państwem swojego dawnego miejsca zwykłego pobytu, nie może lub nie chce z powodu tej obawy powrócić do tego państwa i do którego nie ma zastosowania art. 12;

[...]”.

12 Artykuł 4 wspomnianej dyrektywy, zatytułowany „Ocena faktów i okoliczności”, stanowi:

„1. Państwa członkowskie mogą nałożyć na wnioskodawcę obowiązek jak najszybszego przedstawienia wszystkich elementów niezbędnych do uzasadnienia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Obowiązkiem państwa członkowskiego jest ocenienie odpowiednich elementów wniosku we współpracy z wnioskodawcą.

2. Na elementy, o których mowa w ust. 1, składają się oświadczenia wnioskodawcy oraz wszelkie dokumenty znajdujące się w jego posiadaniu odnoszące się do jego wieku, przeszłości, w tym przeszłości uwzględnianych krewnych, jego tożsamości, obywatelstwa (obywatelstw), państwa (państw) i miejsca (miejsc) poprzedniego pobytu, wcześniejszych wniosków azytowych, tras podróży, dokumentów podróży oraz powodów występowania o udzielenie ochrony międzynarodowej.

3. Ocena wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest przeprowadzana indywidualnie dla każdego przypadku i obejmuje m.in.:

a) wszystkie istotne fakty odnoszące się do kraju pochodzenia w momencie podejmowania decyzji w sprawie wniosku, w tym również przepisy ustawowe i wykonawcze kraju pochodzenia oraz sposoby ich wykonywania;

b) odpowiednie oświadczenia i dokumenty przedstawione przez wnioskodawcę, informujące, czy wnioskodawca doznał lub może doznać prześladowań lub poważnej krzywdy;

[...]”.

13 Artykuł 12 tej dyrektywy, zatytułowany „Wykluczenie”, ma następujące brzmienie:

„1. Obywatel państwa trzeciego lub bezpieczeństwa zostaje wykluczony z możliwości uzyskania statusu uchodźcy, jeśli:

- a) jest objęty zakresem stosowania art. 1 lit. D konwencji genewskiej odnoszącego się do ochrony lub pomocy otrzymywanej od organów lub agencji Organizacji Narodów Zjednoczonych innych niż [UNHCR]. Jeśli taka ochrona lub pomoc ustały z jakichkolwiek powodów, a położenie takich osób nie zostało ostatecznie uregulowane zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, osoby takie kwalifikuje się tym samym do korzystania ze świadczeń określonych w niniejszej dyrektywie;
- b) jest uważany przez właściwe organy państwa, w którym się osiedlił, za osobę mającą prawa i obowiązki związane z posiadaniem obywatelstwa tego państwa lub posiadającą prawa i obowiązki im równorzędne.

2. Obywatel państwa trzeciego lub bezpieczeństwa zostaje wykluczony z możliwości otrzymania statusu uchodźcy, jeżeli istnieją poważne podstawy, aby sądzić, że:

- a) dokonał zbrodni przeciwko pokojowi, zbrodni wojennej, zbrodni przeciwko ludzkości w rozumieniu aktów międzynarodowych opracowanych w celu ustanowienia przepisów odnoszących się do tych zbrodni;
- b) popełnił poza państwem, które go przyjęło, poważne przestępstwo o charakterze niepolitycznym, zanim został przyjęty jako uchodźca, czyli zanim wydano mu zezwolenie na pobyt na podstawie nadanego statusu uchodźcy; szczególnie okrutne czyny, nawet jeśli zostały popełnione z rzekomo politycznych pobudek, można zakwalifikować jako poważne zbrodnie o charakterze niepolitycznym;
- c) jest winny czynów sprzecznych z celami i zasadami Organizacji Narodów Zjednoczonych określonymi w preambule i art. 1 i 2 Karty Narodów Zjednoczonych.

3. Ust[ę]p 2 ma zastosowanie do osób, które podlegają do przestępstw lub czynów określonych w tym ustępie lub w inny sposób uczestniczą w ich popełnianiu”.

14 Artykuł 15 dyrektywy 2011/95, zatytułowany „Poważna krzywda”, stanowi:

„Poważna krzywda obejmuje:

- a) karę śmierci lub egzekucję; lub
- b) tortury lub nieludzkie lub poniżające traktowanie lub karanie wnioskodawcy w kraju jego pochodzenia; lub
- c) poważne indywidualne zagrożenie życia lub fizycznej integralności osoby cywilnej wynikające z masowej przemocy w sytuacjach międzynarodowych lub wewnętrznych konfliktów zbrojnych”.

15 Artykuł 20 tej dyrektywy, zatytułowany „Zasady ogólne”, stanowi w ust. 3:

„Wdrażając przepisy niniejszego rozdziału, państwa członkowskie uwzględniają specyficzną sytuację osób szczególnie podatnych na zagrożenia, takich jak małoletni, małoletni bez opieki, osoby niepełnosprawne, osoby starsze, kobiety w ciąży, rodzice samotnie wychowujący małoletnie dzieci, ofiary handlu ludźmi, osoby z zaburzeniami psychicznymi i ofiary tortur, gwałtu lub innych poważnych form przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej”.

16 Artykuł 21 wspomnianej dyrektywy, zatytułowany „Ochrona przed odesłaniem”, stanowi w ust. 1:

„Państwa członkowskie, zgodnie ze swoimi zobowiązaniami międzynarodowymi, przestrzegają zasady non-refoulement”.

Dyrektywa 2013/32

17 Artykuł 2 dyrektywy 2013/32, zatytułowany „Definicje”, stanowi:

„Na użytek niniejszej dyrektywy:

[...]

e) »ostateczna decyzja« oznacza decyzję, w której stwierdza się, czy obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi można nadać status uchodźcy lub status ochrony uzupełniającej na mocy dyrektywy [2011/95], i która już nie podlega środkowi zaskarżenia w ramach rozdziału V niniejszej dyrektywy, niezależnie od tego, czy skutkiem takiego środka zaskarżenia jest zezwolenie wnioskodawcom na pozostanie w danych państwach członkowskich w oczekiwaniu na jego wynik;

[...]

q) »kolejny wniosek« oznacza następny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, z którym występuje się po tym, jak ostateczna decyzja w odniesieniu do poprzedniego wniosku została podjęta, w tym w przypadkach, gdy wnioskodawca wyraźnie wycofał swój wniosek oraz w przypadkach, gdy organ rozstrzygający odrzucił wniosek w następstwie dorozumianego wycofania wniosku zgodnie z art. 28 ust. 1”.

18 Rozdział II tej dyrektywy, zatytułowany „Podstawowe zasady i gwarancje”, obejmuje jej art. 6–30. Artykuł 10 tej dyrektywy, zatytułowany „Wymogi dotyczące rozpatrywania wniosków”, zawiera ust. 3, który ma następujące brzmienie:

„Państwa członkowskie zapewniają, aby decyzje organu rozstrzygającego w sprawie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej były podejmowane po odpowiednim rozpatrzeniu. W tym celu państwa członkowskie zapewniają, aby:

a) wnioski były rozpatrywane, a decyzje podejmowane indywidualnie, obiektywnie i bezstronnie;

b) uzyskiwane były precyzyjne i aktualne informacje z różnych źródeł, takich jak [Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO)] oraz UNHCR i właściwe organizacje międzynarodowe zajmujące się prawami człowieka, na temat ogólnej sytuacji panującej w krajach pochodzenia wnioskodawców oraz, w razie potrzeby, w państwach, przez które przejeżdżali oni tranzytem, oraz aby takie informacje były udostępniane personelowi odpowiedzialnemu za rozpatrywanie wniosków i podejmowanie decyzji;

[...]”.

19 Artykuł 33 wspomnianej dyrektywy, zatytułowany „Wnioski niedopuszczalne”, stanowi w ust. 2 lit. d):

„Państwa członkowskie mogą uznać wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny wyłącznie, jeżeli:

[...]

d) wniosek jest kolejnym wnioskiem i nie zaistniały ani nie zostały przedstawione przez wnioskodawcę żadne nowe elementy lub oceny, czy wnioskodawca kwalifikuje się jako beneficjent ochrony międzynarodowej na mocy dyrektywy [2011/95]”.

20 Artykuł 40 tej dyrektywy, zatytułowany „Kolejne wnioski”, stanowi:

„1. W przypadku gdy osoba, która złożyła wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim, przedstawi dalsze informacje lub złoży kolejny wniosek w tym samym państwie członkowskim, to państwo członkowskie może zbadać te dalsze informacje lub elementy kolejnego wniosku w ramach rozpatrzenia poprzedniego wniosku lub w ramach kontroli decyzji na skutek wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie lub odwołania [decyzji będącej przedmiotem odwołania na drodze sądowej lub administracyjnej], o ile właściwe organy mogą w tych ramach uwzględnić i rozważyć wszystkie elementy zawarte w dalszych informacjach lub kolejnym wniosku.

2. Do celów podjęcia decyzji w sprawie dopuszczalności wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zgodnie z art. 33 ust. 2 lit. d) kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej jest poddawany najpierw wstępnemu rozpatrzeniu, czy zaistniały lub zostały przedstawione przez wnioskodawcę nowe elementy lub ustalenia odnoszące się do rozpatrzenia, czy wnioskodawca kwalifikuje się jako beneficjent ochrony międzynarodowej na mocy dyrektywy [2011/95].

3. Jeżeli we wstępnym rozpatrzeniu, o którym mowa w ust. 2, stwierdza się, że zaistniały lub zostały przedstawione przez wnioskodawcę nowe elementy lub ustalenia, znacząco zwiększające prawdopodobieństwo, że wnioskodawca kwalifikuje się jako beneficjent ochrony międzynarodowej na mocy dyrektywy [2011/95], wniosek jest rozpatrywany dalej zgodnie z rozdziałem II. Państwa członkowskie mogą również postanowić o dalszym rozpatrywaniu kolejnego wniosku z innych powodów.

[...]”.

- 21 Artykuł 46 dyrektywy 2013/32, zatytułowany „Prawo do skutecznego środka zaskarżenia”, stanowi w ust. 3:

„Aby spełnić wymogi [określone] w ust. 1, państwa członkowskie zapewniają, aby skuteczny środek zaskarżenia zapewniał pełne rozpatrzenie ex nunc zarówno okoliczności faktycznych, jak i kwestii prawnych, w tym, w stosownych przypadkach, rozpatrzenie potrzeby zapewnienia ochrony międzynarodowej na mocy dyrektywy [2011/95], co najmniej w postępowaniach odwoławczych przed sądem pierwszej instancji”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 22 SN i jej małoletnie dziecko, LN, obydwie bezpaństwowcy pochodzenia palestyńskiego, opuściły miasto Gaza w lipcu 2018 r., a następnie przebywały najpierw w Egipcie – przez 45 dni, kolejno przez 7 miesięcy w Turcji, a następnie nielegalnie dostały się, wraz z KN – mężem SN i ojcem LN, przez Grecję do Bułgarii.
- 23 W dniu 22 marca 2019 r. SN i LN złożyły do organów bułgarskich pierwszy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. Wniosek ten opierał się na niepewnej sytuacji w Strefie Gazy, na braku godnych warunków życia oraz na sytuacji prawie stałej wojny ze względu albo na strzały pochodzące z Izraela, albo na konflikty między Fatah a Hamasem. Wskazano w nim również, że życie KN jest zagrożone z powodu nieustannych bombardowań w miejscu pracy, że SN nie może rozważyć urodzenia innych dzieci w takim środowisku oraz że jej dom, położony w pobliżu punktu policji Hamasu, jest zagrożony regularnym ostrzałem rakietami pochodzącymi z Izraela.
- 24 W tym pierwszym wniosku SN i LN nie wskazały, że są zarejestrowane w UNRWA.
- 25 Decyzją z dnia 5 lipca 2019 r. prezes Darzhavna agentsia za bezhantsite (krajowej agencji ds. uchodźców, Bułgaria, zwanej dalej „DAB”) oddalił ten wniosek przede wszystkim ze względu na to, że SN i LN nie były zmuszone do opuszczenia Strefy Gazy ze względu na rzeczywiste ryzyko tortur, nieludzkiego lub poniżającego traktowania, kary śmierci lub egzekucji lub innych poważnych krzywd, a także że nie ponosiły one takiego ryzyka w przypadku powrotu do Strefy Gazy, następnie, że sytuacji w Strefie Gazy nie można utożsamiać z sytuacją konfliktu zbrojnego takiego jak rozpatrywany w sprawie, w której zapadł wyrok z dnia 17 lutego 2009 r., Elgafaji (C-465/07, EU:C:2009:94), i wreszcie, że SN i LN mogły osiedlić się w pierwszym bezpiecznym państwie, a mianowicie w Egipcie, a nawet w Turcji, i że w rzeczywistości udały się do Bułgarii jedynie w nadziei lepszego życia pod względem gospodarczym.
- 26 Po wyczerpaniu wewnętrznych środków odwoławczych decyzja ta stała się ostateczna.
- 27 W dniu 21 sierpnia 2020 r. SN i LN złożyły drugi wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. W ramach tego wniosku SN i LN przedstawiły pismo UNHCR z dnia 18 sierpnia 2020 r. potwierdzające ich rejestrację w UNRWA i powołały się na art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95 w celu uzyskania ipso facto statusu uchodźcy.
- 28 Na poparcie tego wniosku SN i LN przedstawiły różne dokumenty świadczące o krytycznych warunkach, w jakich UNRWA działa w Strefie Gazy, w szczególności od zawieszenia w 2018 r. rocznego wsparcia finansowego ze strony Stanów Zjednoczonych Ameryki, co doprowadziło do zmniejszenia pomocy, jaką początkowo otrzymywała ich rodzina, czyniąc ją niewystarczającą do zapewnienia im godnych warunków życia. W tych okolicznościach SN i LN stwierdziły, że należy uznać, iż ochrona lub pomoc UNRWA ustały w stosunku do nich.

- 29 W celu wyjaśnienia swojego wyjazdu ze Strefy Gazy i niemożności powrotu do niej SN powołała się na pogorszenie się sytuacji w zakresie bezpieczeństwa w regionie, przerwanie wypłaty wynagrodzenia, brak pracy i wysoką stopę bezrobocia, pogorszenie sytuacji związanej z pandemią COVID-19, wprowadzenie godziny policyjnej, zamknięcie szkół i nałożony przez Hamas zakaz opuszczania domu przez mieszkańców, regularne napięcia między Hamasem a Izraelem oraz okoliczność, że dom, w którym mieszkała, znajdujący się w pobliżu punktu policji Hamasu, był zagrożony regularnym ostrzałem rakietami pochodzącymi z Izraela. Ponadto podczas ataku w 2014 r. dach tego domu ucierpiał, a SN i LN przeniosły się do dziadka SN od strony ojca i mieszkały tam przez blisko dwa lata, zanim powróciły do wspomnianego domu. Co więcej, rodzice SN przenieśli się do Szwecji od 2008 r., a jej zamiarem było dołączenie do nich.
- 30 Decyzją z dnia 28 sierpnia 2020 r. DAB uznał, że ten kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej jest dopuszczalny ze względu na to, że przedstawienie dowodu rejestracji SN w UNRWA należy uznać za nową istotną okoliczność związaną z jej sytuacją osobistą i państwem pochodzenia.
- 31 Decyzją z dnia 14 maja 2021 r. wiceprezes DAB oddalił jednak jako bezzasadny wspomniany kolejny wniosek ze względu w szczególności na to, że w ramach takiego wniosku badanie ogranicza się do istnienia, znaczenia i zasadności wszelkich nowych okoliczności dotyczących sytuacji osobistej wnioskodawcy lub państwa pochodzenia. Tymczasem przede wszystkim rejestracja w UNRWA nie stanowi nowej okoliczności mającej znaczenie dla sytuacji osobistej SN i LN, ponieważ korzystały one już z pomocy UNRWA i postanowiły z niej zrezygnować, opuszczając dobrowolnie obszar działania UNRWA. Następnie nie ma żadnego powodu, by sądzić, że nie otrzymają one ponownie tej pomocy w przypadku powrotu do tej strefy. Wreszcie twierdzenia dotyczące ogólnej sytuacji w Strefie Gazy nie pozwoliły na ustalenie osobistego elementu prześladowania lub groźby śmierci, istotnego dla przyznania statusu uchodźcy. SN nie była bowiem zmuszona do opuszczenia swojego państwa pochodzenia ani nie twierdziła, że została poddana środkom dyskryminacyjnym lub innym niekorzystnym środkom stwarzającym ryzyko prześladowania.
- 32 SN i LN wniosły skargę na tę decyzję do Administrativen sad Sofia-grad (sądu administracyjnego dla miasta Sofia, Bułgaria), będącego sądem odsyłającym.
- 33 Na poparcie skargi podnoszą one, po pierwsze, że w dniu 26 marca 2018 r. KN otrzymał wezwanie od policji Hamasu ze względu na jego udział w pokojowych protestach przeciwko Hamasowi. Tymczasem stawienie się na takie wezwanie naraziłoby KN na ryzyko, że zostanie poddany torturom, a nawet na ryzyko śmierci, co zmusiło KN i jego rodzinę do opuszczenia strefy działania UNRWA. Po drugie, podstawowe usługi i operacje humanitarne prowadzone przez UNRWA są zagrożone powtarzającymi się deficytami finansowymi. W tym kontekście rodzina SN otrzymała jedynie pomoc minimalną, na którą składają się wyłącznie produkty spożywcze. Po trzecie, SN podnosi obiektywną niemożność powrotu do Strefy Gazy ze względu na ograniczenia nałożone przez Izrael. Po czwarte, należy uwzględnić najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka, LN. Po piąte, SN i LN twierdziły, że ponieważ 80 % mieszkańców Gazy jest uzależnionych od pomocy humanitarnej, w następstwie ich przekazania do Strefy Gazy znalazłyby się one w warunkach skrajnej deprivacji materialnej – z naruszeniem art. 4 Karty.
- 34 Wiceprezes DAB powtórzył, że pomoc, z której korzystały SN i LN, nie została wstrzymana z przyczyn niezależnych od ich woli, ponieważ dobrowolnie zrezygnowały z niej, opuszczając strefę działania UNRWA.

- 35 W tym kontekście sąd odsyłający uważa, że powody, dla których SN i LN opuściły Strefę Gazy, będącą jednym z sektorów strefy działania UNRWA, są decydujące dla oceny, czy ich sytuacja jest objęta zakresem stosowania art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95.
- 36 W pierwszej kolejności sąd ten zastanawia się nad elementami, które zgodnie z art. 40 ust. 1 dyrektywy 2013/32 mogą zostać uwzględnione w ramach badania zasadności kolejnego wniosku. W tym względzie zauważa on, że SN i LN powołały się na poparcie swojego kolejnego wniosku na swoją rejestrację w UNRWA i podniosły, że okoliczności przywołane już na poparcie ich wcześniejszego wniosku pozwalają na stwierdzenie, że ochrona lub pomoc UNRWA ustały w stosunku do nich w rozumieniu art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95.
- 37 Po pierwsze, sąd odsyłający dąży do ustalenia, czy art. 33 ust. 2 lit. d) dyrektywy 2013/32, zgodnie z którym kolejne wnioski, które nie opierają się na nowych okolicznościach, są niedopuszczalne, stoi na przeszkodzie uwzględnieniu powodów, dla których SN i LN opuściły Strefę Gazy.
- 38 Po drugie, sąd ten uważa, że aby móc zbadać te powody w świetle nowego elementu, jakim jest dowód zarejestrowania SN i LN w UNRWA, konieczne jest dokonanie wykładni ustanowionego we wspomnianym art. 40 ust. 1 wymogu, zgodnie z którym państwo członkowskie rozpatruje kolejny wniosek w ramach rozpatrywania wcześniejszego wniosku lub „[decyzji będącej przedmiotem odwołania na drodze sądowej lub administracyjnej]”, o której mowa w tym przepisie.
- 39 W drugiej kolejności, co się tyczy wykładni art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95, sąd odsyłający zauważa, że SN i LN nie podniosły ryzyka prześladowania, lecz domagają się oceny ogólnej sytuacji w Strefie Gazy jako powodu wyjazdu i niemożności powrotu do strefy działania UNRWA, co pozwala na stwierdzenie, że ochrona lub pomoc UNRWA ustały z przyczyn niezależnych od ich woli.
- 40 W tym kontekście sąd ten dąży do ustalenia, czy powrót do Strefy Gazy SN i LN nie stawia ich w sytuacji skrajnej deprywacji materialnej w rozumieniu wyroku z dnia 19 marca 2019 r., Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218), czyli w sytuacji, która nie pozwoliłaby im na zaspokojenie ich najbardziej podstawowych potrzeb, takich jak w szczególności wyżywienie, mycie się i zakwaterowanie, i która szkodziłaby ich zdrowiu fizycznemu lub psychicznemu lub doprowadziłaby do pogorszenia ich stanu niezgodnego z godnością człowieka. Sąd odsyłający uważa, że należy również uwzględnić ogólną sytuację w Strefie Gazy w świetle art. 19 Karty, który wdraża zasadę non-refoulement i zakazuje niehumanitarnego i poniżającego traktowania.
- 41 W tych okolicznościach Administrativen sad Sofia-grad (sąd administracyjny dla miasta Sofia) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy z art. 40 ust. 1 dyrektywy [2013/32] wynika, że w wypadku dopuszczenia do rozpatrzenia kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez wnioskodawcę będącego bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego, na podstawie jego rejestracji przez UNRWA, wskazany w tym przepisie obowiązek właściwych organów uwzględnienia i rozpatrzenia wszystkich okoliczności na poparcie nowych informacji w kolejnym wniosku, interpretowany w związku z art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy [2011/95], obejmuje również, w okolicznościach niniejszej sprawy, obowiązek rozpatrzenia przyczyn – wraz z nowymi elementami lub okolicznościami będącymi przedmiotem kolejnego wniosku – ze względu na które dana osoba opuściła obszar działań UNRWA? Czy wykonanie wskazanego

obowiązku jest uzależnione od okoliczności, że przyczyny, ze względu na które osoba opuściła obszar działań UNRWA, zostały już rozpatrzone w ramach postępowania dotyczącego pierwszego wniosku o udzielenie ochrony [międzynarodowej] zakończonego wydaniem prawomocnej decyzji odmownej, lecz wnioskodawca nie podniósł i nie przedstawił dowodów na jego rejestrację przez UNRWA?

2) Czy z art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95 wynika, że przewidziana w tym przepisie hipoteza, »jeśli taka ochrona lub pomoc ustały z jakichkolwiek powodów«, ma zastosowanie do bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego, zarejestrowanej i otrzymującej pomoc UNRWA w mieście Gaza w zakresie żywności, świadczeń medycznych i kształcenia, przy czym nie ma danych dotyczących istnienia osobistych zagrożeń dla tej osoby, która z własnej woli i legalnie opuściła miasto Gaza, przy uwzględnieniu następujących okoliczności sprawy:

- ogólna sytuacja w chwili opuszczenia kraju została określona jako bezprecedensowy kryzys humanitarny związany z niedostatkiem żywności, wody pitnej, świadczeń medycznych, leków, problemami z zaopatrzeniem w wodę i elektryczność, uszkodzeniem budynków i infrastruktury, bezrobociem;
- UNRWA napotyka na trudności związane z udzielaniem pomocy i świadczeniem usług w Gazie, w tym z dostarczaniem żywności i świadczeń medycznych, ze względu na znaczący deficyt budżetu UNRWA i stale zwiększającą się liczbę osób zależnych od pomocy tej agencji, zaś ogólna sytuacja w Gazie utrudnia działania UNRWA?

Czy należałoby udzielić innej odpowiedzi na to pytanie wyłącznie na podstawie tego, że wnioskodawca jest osobą szczególnie podatną na zagrożenia w rozumieniu art. 20 ust. 3 tej dyrektywy – czyli jest małoletnim dzieckiem?

3) Czy art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95 należy interpretować w ten sposób, że wnioskodawca ubiegający się o udzielenie ochrony międzynarodowej, palestyński uchodźca zarejestrowany w UNRWA, może wrócić na obszar działań UNRWA, który opuścił, a w szczególności do miasta Gaza, gdy w chwili rozpatrzenia jego skargi na decyzję odmowną przed sądem:

- nie istnieją pewne dane, że ta osoba będzie mogła otrzymać od UNRWA niezbędną pomoc w postaci żywności, świadczeń medycznych, leków i środków medycznych, kształcenia,
- dane dotyczące ogólnej sytuacji w mieście Gaza i UNRWA według „Stanowiska UNHCR w odniesieniu do wydalenia do Gazy”, z marca 2022 r., oceniono jako skłaniające do opuszczenia obszaru działań UNRWA i stanowiące podstawę braku wydalenia, w tym [w ten sposób, że] w wypadku wydalenia wnioskodawca będzie przebywał w godnych warunkach życiowych?

Mając na względzie sytuację w Strefie Gazy we wskazanym momencie i w zakresie, w jakim wnioskodawca ubiegający się o udzielenie ochrony międzynarodowej jest uzależniony od pomocy UNRWA w zakresie żywności, świadczeń medycznych, leków i środków medycznych, czy jego sytuacja osobista jest objęta wykładnią »skrajnej deprivacji materialnej« w rozumieniu art. 4 [Karty] dokonaną w wyroku z dnia 19 marca 2019 r., Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, pkt 4 sentencji), biorąc pod uwagę stosowanie i przestrzeganie zasady non-refoulement określonej w art. 21 ust. 1 dyrektywy 2011/95 w związku z art. 19 Karty w odniesieniu do tego wnioskodawcy?

Biorąc pod uwagę dane dotyczące ogólnej sytuacji w mieście Gaza oraz UNRWA, czy na pytanie dotyczące wydalenia do Gazy należy udzielić odmiennej odpowiedzi wyłącznie na podstawie tego, że wnioskodawca ubiegający się o udzielenie ochrony jest małoletnim dzieckiem, przy uwzględnieniu zapewnienia dobra dziecka i jego dobrobytu oraz rozwoju społecznego, a także jego bezpieczeństwa?

4) W zależności od odpowiedzi udzielonej na pytanie trzecie:

Czy [art.] 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95, a konkretnie przewidziane w tym przepisie wyrażenie, że »osoby takie kwalifikuje się tym samym do korzystania ze świadczeń określonych w niniejszej dyrektywie«, w niniejszym wypadku należy interpretować w ten sposób, że:

– w odniesieniu do wnioskującego o udzielenie ochrony – Palestyńczyka, który jest bezpaństwowcem, zarejestrowanego przez UNRWA – ma zastosowanie zasada non-refoulement określona w art. 21 ust. 1 dyrektywy 2011/95 w związku z art. 19 Karty, ponieważ w wypadku wydalenia do miasta Gaza osoba ta będzie narażona na ryzyko nieludzkiego i poniżającego traktowania ze względu na możliwość popadnięcia w skrajne ubóstwo, [a także] jest objęta zakresem stosowania art. 15 [lit. b)] dyrektywy 2011/95 w odniesieniu do udzielenia ochrony uzupełniającej,

lub

– w odniesieniu do wnioskującego o udzielenie ochrony – Palestyńczyka, który jest bezpaństwowcem, zarejestrowanego przez UNRWA – zakłada uznanie przez to państwo członkowskie statusu uchodźcy w rozumieniu art. 2 lit. [d)] tej dyrektywy i przyznanie uprawnień wynikających z tego statusu tej osobie w zakresie, w jakim nie jest ona objęta zakresem stosowania art. 12 ust. 1 lit. b) lub art. 12 ust. 2 i 3 tej dyrektywy, analogicznie do pkt 2 sentencji wyroku z dnia 19 grudnia 2012 r., *Abd El Karem El Kott i in.* (C-364/11, EU:C:2012:826), bez uwzględnienia w odniesieniu do tej osoby okoliczności odnoszących się do art. 15 [lit. b)] dyrektywy 2011/95 związanych z udzieleniem ochrony uzupełniającej?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

- 42 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 40 dyrektywy 2013/32 w związku z art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95 należy interpretować w ten sposób, że organ rozstrzygający w przedmiocie zasadności kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest zobowiązany do zbadania okoliczności faktycznych przedstawionych na poparcie tego wniosku, w tym gdy okoliczności te zostały już ocenione przez organ, który ostatecznie oddalił pierwszy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- 43 W celu udzielenia odpowiedzi na to pytanie w pierwszej kolejności należy przypomnieć, że zgodnie z art. 2 lit. e) i q) dyrektywy 2013/32 kolejnym wnioskiem jest nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, z którym wystąpiono po tym, jak ostateczna decyzja – czyli decyzja, od której nie przysługuje już środek zaskarżenia wniesiony w ramach rozdziału V tej dyrektywy – została wydana w odniesieniu do wcześniejszego wniosku.

- 44 W konsekwencji kolejny wniosek stanowi jako taki wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, i to – jak podkreślił w istocie rzecznik generalny w pkt 45 opinii – niezależnie od podstawy prawnej, w oparciu o którą złożono taki kolejny wniosek.
- 45 W niniejszej sprawie z akt sprawy przedłożonych Trybunałowi wynika, że pierwszy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony przez SN i LN został oddalony ze względu na to, że dowody przedstawione na poparcie tego wniosku nie pozwalały wykazać, że SN i LN opuścili Strefę Gazy z obawy przed prześladowaniem w rozumieniu art. 2 lit. d) dyrektywy 2011/95.
- 46 Dopiero po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie tego pierwszego wniosku SN i LN złożyły nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, który należy zatem uznać za kolejny wniosek w rozumieniu art. 2 lit. q) dyrektywy 2013/32.
- 47 W drugiej kolejności kolejny wniosek SN i LN został uznany za dopuszczalny decyzją z dnia 28 sierpnia 2020 r., ponieważ nowy element, na którym decyzja ta została oparta, dotyczy dowodu rejestracji tych bezpaństwowców pochodzenia palestyńskiego przez UNRWA.
- 48 W trzeciej kolejności, jeżeli spełnione są przesłanki dopuszczalności kolejnego wniosku, wniosek ten należy rozpatrzyć co do istoty i to, jak wyjaśniono w art. 40 ust. 3 dyrektywy 2013/32, zgodnie z rozdziałem II tej dyrektywy, który zawiera podstawowe zasady i gwarancje mające zastosowanie do wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej [wyrok z dnia 8 lutego 2024 r., Bundesrepublik Deutschland (Dopuszczalność kolejnego wniosku), C-216/22, EU:C:2024:122, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 49 W art. 40 ust. 3 dyrektywy 2013/32 nie dokonano zatem żadnego rozróżnienia między pierwszym wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej a kolejnym wnioskiem w świetle charakteru elementów lub ustaleń mogących wykazać, że wnioskodawca kwalifikuje się jako beneficjent ochrony międzynarodowej na mocy dyrektywy 2011/95. Ocenę ustaleń i okoliczności przedstawionych na poparcie tych wniosków należy w każdym wypadku przeprowadzić zgodnie z art. 4 dyrektywy 2011/95 [zob. podobnie wyrok z dnia 10 czerwca 2021 r., Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Nowe elementy lub ustalenia), C-921/19, EU:C:2021:478, pkt 40].
- 50 W tymże art. 4 określono w ust. 2 elementy niezbędne do uzasadnienia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, na które składają się „oświadczenia wnioskodawcy oraz wszelkie dokumenty znajdujące się w jego posiadaniu odnoszące się do jego wieku, przeszłości, w tym przeszłości uwzględnianych krewnych, jego tożsamości, obywatelstwa (obywatelstw), państwa (państw) i miejsca (miejsc) poprzedniego pobytu, wcześniejszych wniosków azylowych, tras podróży, dokumentów podróży oraz powodów występowania o udzielenie ochrony międzynarodowej”.
- 51 Z kolei art. 4 ust. 3 lit. a) i b) dyrektywy 2011/95 wymaga dokonania indywidualnej oceny wniosku, biorąc pod uwagę w szczególności wszystkie istotne fakty odnoszące się do państwa pochodzenia w momencie podejmowania decyzji w sprawie wniosku oraz odpowiednie dokumenty przedstawione przez wnioskodawcę, w tym informacje pozwalające na ustalenie, czy wnioskodawca był lub może być prześladowany lub doznał poważnej krzywdy.
- 52 Ponadto, jak podkreślił w istocie rzecznik generalny w pkt 55 opinii, art. 10 dyrektywy 2013/32, który jest właśnie częścią rozdziału II tej dyrektywy, przewiduje w ust. 3 lit. a), że wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej są rozpatrywane indywidualnie, obiektywnie i bezstronnie.

- 53 Wynika z tego, że organ rozstrzygający w przedmiocie zasadności kolejnego wniosku nie może ograniczyć się do oceny jedynie nowych elementów lub ustaleń przedstawionych na poparcie jego dopuszczalności, lecz powinien wziąć pod uwagę wszystkie elementy przedstawione przez wnioskodawcę na poparcie wspomnianego kolejnego wniosku, zgodnie z art. 4 ust. 1 dyrektywy 2011/95 [wyrok z dnia 10 czerwca 2021 r., *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Nowe elementy lub ustalenia), C-921/19, EU:C:2021:478, pkt 44].
- 54 Okoliczność, że dany element na poparcie kolejnego wniosku został już oceniony w ramach rozpatrywania wcześniejszego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, który doprowadził do wydania ostatecznej decyzji odmownej, nie może stać na przeszkodzie ponownemu zbadaniu przez organ rozstrzygający w przedmiocie kolejnego wniosku tego elementu, w świetle okoliczności wskazanych na podstawie nowych elementów lub ustaleń, które umożliwiły uznanie tego wniosku za dopuszczalny w celu wydania rozstrzygnięcia co do istoty w przedmiocie tego ostatniego wniosku.
- 55 Dopiero bowiem na etapie badania dopuszczalności kolejnego wniosku właściwy organ krajowy powinien ograniczyć się do sprawdzenia, po pierwsze, czy na poparcie tego wniosku istnieją elementy lub ustalenia, które nie zostały zbadane w ramach decyzji wydanej w przedmiocie wcześniejszego, już ostatecznego, wniosku, a po drugie, czy tylko te nowe elementy lub ustalenia znacznie zwiększają prawdopodobieństwo uzyskania przez wnioskodawcę statusu beneficjenta ochrony międzynarodowej [zob. podobnie wyrok z dnia 10 czerwca 2021 r., *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Nowe elementy lub ustalenia), C-921/19, EU:C:2021:478, pkt 50]. Ponadto, nawet przy badaniu dopuszczalności kolejnego wniosku te nowe elementy lub ustalenia nie mogą być oceniane w sposób całkowicie niezależny od kontekstu, w jakim te nowe elementy lub ustalenia występują, w tym gdy kontekst ten nie został zmieniony od czasu ostatecznego oddalenia wcześniejszego wniosku.
- 56 Wykładnia ta narzuca się tym bardziej, gdy nowy element przedstawiony na poparcie kolejnego wniosku nie stanowi zwykłej okoliczności faktycznej, lecz może spowodować zastosowanie przepisu prawnego innego niż ten, na podstawie którego właściwy organ wydał rozstrzygnięcie w przedmiocie wcześniejszego wniosku, takiego jak art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2011/95, który dotyczy przypadków ustania ochrony lub pomocy UNRWA. W takiej sytuacji elementy zbadane już w toku wcześniejszego postępowania należy ponownie ocenić w świetle cech tej nowej podstawy prawnej.
- 57 Wreszcie, biorąc pod uwagę wątpliwości sądu odsyłającego w tym względzie, należy podkreślić, że wspomnianej wykładni nie podważa w żaden sposób art. 40 ust. 1 dyrektywy 2013/32. Jak bowiem podnosi Komisja Europejska, w zakresie, w jakim przepis ten ma zastosowanie do kolejnych wniosków, dotyczy on bardzo szczególnej sytuacji, w której prawo krajowe zezwala wyjątkowo na wznowienie postępowania, w następstwie którego wcześniejszy wniosek został ostatecznie oddalony, z powodu złożenia kolejnego wniosku.
- 58 W świetle powyższych rozważań na pytanie pierwsze należy udzielić odpowiedzi, że art. 40 dyrektywy 2013/32, rozpatrywany w związku z art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95, należy interpretować w ten sposób, że organ rozstrzygający w przedmiocie zasadności kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest zobowiązany do zbadania okoliczności faktycznych przedstawionych na poparcie tego wniosku, w tym gdy okoliczności te zostały już ocenione przez organ, który ostatecznie oddalił pierwszy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.

W przedmiocie pytań drugiego i trzeciego

- 59 Poprzez pytania drugie i trzecie, które należy rozpatrzyć łącznie, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95 należy interpretować w ten sposób, że ochrona lub pomoc UNRWA, z której korzysta osoba ubiegająca się o udzielenie ochrony międzynarodowej, będąca bezpaństwowcem pochodzenia palestyńskiego, ustała, w rozumieniu tego przepisu, gdy organ ten z jakiegokolwiek powodu, również ze względu na ogólną sytuację w sektorze strefy działania tego organu, w którym ów bezpaństwowiec miał zwykle miejsce zamieszkania, nie jest w stanie zapewnić temu bezpaństwowcowi, biorąc pod uwagę, w stosownym wypadku, jego stan szczególnej podatności na zagrożenia, godnych warunków życia, zgodnych z powierzonymi temu organowi zadaniami, przy czym tenże bezpaństwowiec nie ma obowiązku wykazywania, że ta ogólna sytuacja dotyczy go konkretnie ze względu na elementy charakteryzujące jego sytuację osobistą. W tym kontekście sąd odsyłający zmierza do ustalenia, w jakim momencie należy dokonać oceny kwestii, czy ochrona lub pomoc UNRWA ustała. Ponadto sąd ten dąży do ustalenia, czy okoliczność, że ten bezpaństwowiec jest małoletnim dzieckiem, ma znaczenie dla tej oceny.
- 60 Na wstępie należy zauważyć, że zgodnie z art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie pierwsze dyrektywy 2011/95 obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec zostaje wykluczony z możliwości uzyskania statusu uchodźcy, jeśli „jest objęty zakresem stosowania art. 1 lit. D konwencji genewskiej odnoszącego się do ochrony lub pomocy otrzymywanej od organów lub agencji Organizacji Narodów Zjednoczonych innych niż [UNHCR]”.
- 61 Artykuł 1 lit. D akapit pierwszy konwencji genewskiej stanowi, że nie ma ona zastosowania do osób, które „aktualnie korzystają” z ochrony lub pomocy „organów lub agencji Narodów Zjednoczonych innych niż [UNHCR]”.
- 62 Konkretnie każda osoba, taka jak SN lub LN, która została zarejestrowana przez UNRWA, może korzystać z ochrony i pomocy tego organu, działającego na rzecz jej dobrobytu jako uchodźcy [wyrok z dnia 5 października 2023 r., OFPRA (Status uchodźcy bezpaństwowca pochodzenia palestyńskiego), C-294/22, EU:C:2023:733, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 63 Z uwagi na ten specyficzny status uchodźcy utworzony dla Palestyńczyków na wspomnianych terytoriach Bliskiego Wschodu osoby zarejestrowane przez UNRWA są zasadniczo wyłączone, na podstawie art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie pierwsze dyrektywy 2011/95, który jest odpowiednikiem art. 1 lit. D akapit pierwszy konwencji genewskiej, ze statusu uchodźcy w Unii Europejskiej [wyrok z dnia 5 października 2023 r., OFPRA (Status uchodźcy bezpaństwowca pochodzenia palestyńskiego), C-294/22, EU:C:2023:733, pkt 30 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 64 Jednakże z art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95, który odpowiada art. 1 lit. D akapit drugi konwencji genewskiej, wynika, że jeśli taka ochrona lub pomoc UNRWA ustały z jakichkolwiek powodów, a położenie takich osób nie zostało ostatecznie uregulowane zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, osoby takie kwalifikuje się tym samym do korzystania ze świadczeń określonych w dyrektywie 2011/95 [wyrok z dnia 5 października 2023 r., OFPRA (Status uchodźcy bezpaństwowca pochodzenia palestyńskiego), C-294/22, EU:C:2023:733, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 65 Jest bezsporne, że – jak wynika z kolejnych rezolucji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych – położenie osób korzystających z ochrony lub pomocy UNRWA do dziś nie zostało ostatecznie uregulowane.

- 66 Na podstawie tych wstępnych wyjaśnień należy w pierwszej kolejności podkreślić, że art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95 odpowiada w istocie art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpieczeństwa jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przyznawanej ochrony (Dz.U. 2004, L 304, s. 12), w związku z czym orzecznictwo dotyczące tego drugiego przepisu ma znaczenie dla wykładni pierwszego przepisu [wyrok z dnia 5 października 2023 r., OFPRA (Status uchodźcy bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego), C-294/22, EU:C:2023:733, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 67 W tym względzie Trybunał wyjaśnił już, że samo opuszczenie strefy działania UNRWA przez zainteresowaną osobę, niezależnie od motywów, jakie nią kierowały, nie może oznaczać końca wykluczenia z możliwości uzyskania statusu uchodźcy, przewidzianego w art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie pierwsze tej dyrektywy i że, w związku z tym, samo nieprzebywanie w strefie objętej ochroną UNRWA lub dobrowolne jej opuszczenie nie oznacza jeszcze, iż ochrona lub pomoc UNRWA ustała w rozumieniu art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie wspomnianej dyrektywy [wyrok z dnia 5 października 2023 r., OFPRA (Status uchodźcy bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego), C-294/22, EU:C:2023:733, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 68 Trybunał orzekł jednak, że ustanie ochrony lub pomocy zapewnianej przez organ lub agencję, takie jak UNRWA, może wynikać nie tylko z samego zakończenia działalności tego organu lub tej agencji, lecz również z niemożności wykonywania przez ten organ lub tę agencję swoich zadań [wyrok z dnia 5 października 2023 r., OFPRA (Status uchodźcy bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego), C-294/22, EU:C:2023:733, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 69 A zatem, jeśli zainteresowana osoba została zmuszona do podjęcia decyzji o opuszczeniu strefy działania UNRWA z przyczyn całkowicie niezależnych od jej woli, można skłaniać się ku stanowisku, że pomoc, z której osoba ta korzystała, ustała w rozumieniu art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95 [wyrok z dnia 5 października 2023 r., OFPRA (Status uchodźcy bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego), C-294/22, EU:C:2023:733, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 70 Taka interpretacja jest zgodna z celem tego przepisu, który zmierza w szczególności do zapewnienia, by uchodźcy palestyńscy cały czas podlegali ochronie mającej wymiar rzeczywistej ochrony lub pomocy, nie zaś jedynie gwarancji dalszego funkcjonowania organu lub agencji zapewniającej tę pomoc lub ochronę, do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia ich sytuacji zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych [wyrok z dnia 5 października 2023 r., OFPRA (Status uchodźcy bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego), C-294/22, EU:C:2023:733, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 71 A zatem art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95 znajduje zastosowanie, jeżeli okaże się, na podstawie indywidualnej oceny wszystkich istotnych elementów, że bezpieczeństwo osobiste danego bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego jest poważnie zagrożone oraz że UNRWA, której pomocy domagał się zainteresowany, nie jest w stanie, z jakiegokolwiek powodu, zapewnić mu warunków życia zgodnych z powierzoną tej agencji misją, w związku z czym ten bezpieczeństwaowiec, w wyniku okoliczności pozostających poza jego kontrolą i niezależnych od jego woli, czuje się zmuszony do opuszczenia strefy działania UNRWA [wyroki: z dnia 25 lipca 2018 r., Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, pkt 86; z dnia 3 marca 2022 r., Secretary of State for

the Home Department (Status uchodźcy bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego), C-349/20, EU:C:2022:151, pkt 50; a także z dnia 5 października 2023 r., OFPRA (Status uchodźcy bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego), C-294/22, EU:C:2023:733, pkt 38, 44].

- 72 W tym względzie należy uściślić, po pierwsze, że warunek dotyczący stanu poważnego braku bezpieczeństwa osobistego wnioskodawcy oznacza, że wnioskodawca ten musi osobiście stanąć w obliczu poważnego braku bezpieczeństwa w danym sektorze strefy działania UNRWA, nie wymagając przy tym, by ten stan poważnego braku bezpieczeństwa osobistego posiadał szczególne cechy, właściwe dla osoby tego wnioskodawcy ubiegającego się o ochronę międzynarodową, lub by został on spowodowany szczególną sytuacją tego wnioskodawcy. Co się tyczy niemożności zapewnienia wnioskodawcy przez UNRWA warunków życia zgodnych z jej zadaniami, jest tak w przypadku, gdy agencja ta nie jest w stanie zapewnić wnioskodawcy, z jakiegokolwiek powodu, w tym z powodu ogólnej sytuacji panującej w tym sektorze, godnych warunków życia i minimalnego bezpieczeństwa [zob. podobnie wyrok z dnia 13 stycznia 2021 r., Bundesrepublik Deutschland (Status uchodźcy bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego), C-507/19, EU:C:2021:3, pkt 54].
- 73 Indywidualna ocena tych warunków wymaga ponadto należytego uwzględnienia konkretnej sytuacji wnioskodawcy oraz stopnia jego podatności na zagrożenia (zob. podobnie wyrok z dnia 16 lipca 2020 r., Addis, C-517/17, EU:C:2020:579, pkt 54). W tym względzie szczególną uwagę należy zwrócić na wszelkie elementy pozwalające na uznanie, że dany bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego ma szczególne podstawowe potrzeby związane ze stanem szczególnej podatności na zagrożenia, a w szczególności z ewentualną okolicznością, że ten bezpieczeństwa jest małoletnim, przy czym zgodnie z art. 24 ust. 2 Karty należy uwzględnić najlepszy interes tego dziecka. W tym celu właściwy organ krajowy powinien, jak wynika w szczególności z motywu 18 dyrektywy 2011/95, należycie uwzględnić w szczególności zasadę jedności rodziny, dobrobyt i rozwój społeczny małoletniego oraz względy jego bezpieczeństwa osobistego i ochrony.
- 74 Ponadto okoliczność, że ochrona lub pomoc UNRWA znajduje się na poziomie niższym niż ten, z którego mógłby korzystać bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego, gdyby status uchodźcy został mu przyznany w państwie członkowskim, nie może wystarczyć do uznania, że był on zmuszony do opuszczenia strefy działania UNRWA lub że nie mógłby tam powrócić [zob. podobnie wyrok z dnia 5 października 2023 r., OFPRA (Status uchodźcy bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego), C-294/22, EU:C:2023:733, pkt 45].
- 75 W drugiej kolejności, jak podkreślił rzecznik generalny w pkt 63 opinii, do właściwych organów i sądów krajowych należy zbadanie nie tylko, czy opuszczenie strefy działania UNRWA przez osoby, które złożyły wniosek o przyznanie statusu uchodźcy na podstawie art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95, może być uzasadnione względami pozostającymi poza ich kontrolą i niezależnymi od ich woli, które w ten sposób uniemożliwiły im korzystanie z ochrony lub pomocy UNRWA, lecz również czy osoby te – w chwili rozpatrywania przez właściwe organy administracyjne wniosku o nadanie statusu uchodźcy lub w chwili, gdy właściwy sąd orzeka w przedmiocie skargi na decyzję odmawiającą przyznania takiego statusu – nie mogą korzystać z tej ochrony lub pomocy z powodu pogarszającej się sytuacji w danej strefie działania ze względów pozostających poza ich kontrolą i niezależnych od ich woli [zob. podobnie wyrok z dnia 3 marca 2022 r., Secretary of State for the Home Department (Status uchodźcy bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego), C-349/20, EU:C:2022:151, pkt 57, 58].

- 76 Po pierwsze bowiem, kwestia, czy ochrona lub pomoc UNRWA ustała w odniesieniu do bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego, powinna zostać oceniona przez właściwy organ administracyjny na podstawie indywidualnej oceny wszystkich istotnych okoliczności zgodnie z art. 4 dyrektywy 2011/95. Tymczasem z art. 4 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2011/95 wynika, że przy podejmowaniu decyzji w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej należy wziąć pod uwagę wszystkie istotne okoliczności faktyczne odnoszące się do państwa pochodzenia „w momencie podejmowania decyzji w sprawie wniosku”. Po drugie, zgodnie z art. 46 ust. 3 dyrektywy 2013/32 państwa członkowskie są zobowiązane do ukształtowania swojego prawa krajowego w taki sposób, aby rozpatrzenie środków zaskarżenia, o których mowa w tym przepisie, obejmowało „pełne rozpatrzenie ex nunc”, co zakłada, że właściwy sąd weźmie pod uwagę w szczególności wszystkie elementy umożliwiające dokonanie zaktualizowanej oceny danego przypadku [zob. podobnie wyrok z dnia 3 marca 2022 r., Secretary of State for the Home Department (Status uchodźcy bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego), C-349/20, EU:C:2022:151, pkt 54, 55, 61].
- 77 W tym względzie należy jeszcze zauważyć, że art. 10 ust. 3 lit. b) dyrektywy 2013/32 nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia, aby dokładne i aktualne informacje były uzyskiwane z różnych źródeł, takich jak Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu (EUAA) i UNHCR oraz organizacje międzynarodowe właściwe w zakresie praw człowieka, na temat ogólnej sytuacji panującej w państwie pochodzenia wnioskodawców lub, jeżeli są oni bezpiecznikami, w państwie ich zwykłego miejsca zamieszkania.
- 78 Z powyższego wynika, że bezpiecznik pochodzenia palestyńskiego, który zwrócił się do UNRWA o pomoc, jest objęty zakresem stosowania art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95, jeżeli okaże się, na podstawie indywidualnej i zaktualizowanej oceny wszystkich istotnych elementów, że ów bezpiecznik znajdowałby się, gdyby powrócił do sektora strefy działania UNRWA, w którym miał zwykle miejsce zamieszkania, w stanie poważnego braku bezpieczeństwa osobistego z uwagi, w stosownym wypadku, na stan jego podatności na zagrożenia, oraz że UNRWA nie jest w stanie, z jakiegokolwiek powodu, w tym ze względu na ogólną sytuację panującą w tym sektorze, zapewnić temu bezpiecznikowi godnych warunków życia i minimalnego bezpieczeństwa, biorąc pod uwagę, w stosownym wypadku, szczególne potrzeby związane z jego stanem szczególnej podatności na zagrożenia.
- 79 Należy zatem uznać, że bezpiecznik pochodzenia palestyńskiego nie może powrócić do sektora strefy działania UNRWA, w którym miał zwykle miejsce zamieszkania, w przypadku gdy niemożność uzyskania ochrony lub pomocy od UNRWA, z jakiegokolwiek powodu, powoduje powstanie po stronie tego bezpiecznika rzeczywistego ryzyka narażenia się na warunki życia, które nie gwarantują mu, zgodnie z misją UNRWA, zaspokojenia jego podstawowych potrzeb w zakresie zdrowia, edukacji i utrzymania, biorąc pod uwagę, w stosownych przypadkach, jego szczególne podstawowe potrzeby wynikające z przynależności do grupy osób, które charakteryzuje określony stan szczególnej podatności na zagrożenia, taki jak wiek.
- 80 W trzeciej kolejności w zakresie, w jakim sąd odsyłający podkreśla, że w sprawie w postępowaniu głównym SN i LN nie wskazały powodów odnoszących się do ich indywidualnej sytuacji w celu wykazania, że ochrona lub pomoc UNRWA ustały w stosunku do nich, należy zauważyć, po pierwsze, że do sądu odsyłającego należy uwzględnienie nie tylko elementów przywołanych na poparcie tego wniosku, lecz również elementów, które organ – który oddalił ten wniosek – uwzględnił lub mógł uwzględnić, a także elementów zaistniałych po wydaniu tej decyzji, biorąc pod uwagę ciążący na tym organie, na mocy art. 4 ust. 1 dyrektywy 2011/95, obowiązek aktywnej współpracy z wnioskodawcą w celu uzupełnienia i ustalenia istotnych elementów jego wniosku

[zob. podobnie wyroki: z dnia 25 lipca 2018 r., Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, pkt 113; z dnia 3 marca 2022 r., Secretary of State for the Home Department (Status uchodźcy bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego), C-349/20, EU:C:2022:151, pkt 64].

- 81 Po drugie, sąd odsyłający podkreśla jeszcze, że ogólna sytuacja w Strefie Gazy faktycznie wpływa na zdolność UNRWA do udzielania pomocy i skutecznej ochrony bezpieczeństwu pochodzenia palestyńskiego znajdującym się w tym sektorze. W tym kontekście odnosi się on w szczególności do rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 19 kwietnia 2018 r. w sprawie sytuacji w Strefie Gazy (Dz.U. 2019, C 390, s. 108), z której wynika, że sytuacja w Strefie Gazy „doprowadził[a] do pogarszającego się, bezprecedensowego kryzysu humanitarnego w regionie”, a także do dokumentu zatytułowanego „Stanowisko UNHCR w odniesieniu do wydalania do Gazy”, z marca 2022 r., w którym UNHCR wskazuje, że pogorszenie ogólnej sytuacji w tym mieście jest czynnikiem, który należy wziąć pod uwagę przy rozpatrywaniu wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej. W szczególności, biorąc pod uwagę poszlaki wskazujące na istnienie poważnych naruszeń i nadużyć uznanych na szczeblu międzynarodowym praw człowieka i prawa humanitarnego, a także utrzymującą się niestabilność w tym sektorze, UNHCR wezwał państwa do zezwolenia wszystkim osobom cywilnym uciekającym ze Strefy Gazy na wjazd na ich terytoria i do przestrzegania zasady non-refoulement. UNHCR wyraźnie podkreśla, że sytuacja w tym sektorze może stanowić obiektywny powód uzasadniający opuszczenie go przez uchodźców palestyńskich, wyjaśniając w związku z tym, że należy uznać, iż ochrona lub pomoc UNRWA ustały w stosunku do nich.
- 82 Od tego czasu, jak zauważył w istocie rzecznik generalny w szczególności w pkt 64 opinii, zarówno warunki życia w Strefie Gazy, jak i zdolność UNRWA do wypełniania jej zadań uległy bezprecedensowemu pogorszeniu ze względu na konsekwencje wydarzeń z dnia 7 października 2023 r.
- 83 Do sądu odsyłającego należy ustalenie, w szczególności w świetle informacji, o których mowa w pkt 77 niniejszego wyroku, czy UNRWA nie może, z jakiegokolwiek powodu, w tym ze względu na ogólną sytuację panującą w Strefie Gazy, zapewnić żadnemu bezpieczeństwowcowi pochodzenia palestyńskiego, który wystąpił o jej pomoc, i przebywającemu w tym sektorze, możliwości pobytu w nim w godnych warunkach życia i minimalnego bezpieczeństwa.
- 84 Byłoby tak w szczególności, gdyby w rozpatrywanym sektorze strefy działania UNRWA każdy bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego znajdowałby się, niezależnie od jego woli i osobistych wyborów, w sytuacji skrajnej deprivacji materialnej, która nie pozwoliłaby mu na zaspokojenie jego najbardziej podstawowych potrzeb, takich jak w szczególności wyżywienie, mycie się i zakwaterowanie, i która zagrażałaby jego zdrowiu fizycznemu lub psychicznemu lub doprowadziłaby go do stanu niezgodnego z godnością ludzką w rozumieniu art. 4 Karty (zob. w tym względzie wyrok z dnia 19 marca 2019 r., Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, pkt 92).
- 85 Wreszcie, gdyby sąd odsyłający doszedł do wniosku, że w świetle ogólnych warunków życia panujących w Strefie Gazy w chwili orzekania należy uznać, że ochrona lub pomoc UNRWA w tym sektorze jej strefy działania ustała w stosunku do SN lub LN, powinien on jeszcze kontynuować indywidualne badanie ich wniosków w celu ustalenia, czy SN lub LN są objęte jedną z podstaw wykluczenia wymienionych w art. 12 ust. 1 lit. b) oraz art. 12 ust. 2 i 3 dyrektywy 2011/95.

- 86 W przeciwnym razie tym bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego należałoby z mocy prawa przyznać status uchodźcy (zob. podobnie wyrok z dnia 19 grudnia 2012 r., *Abed El Karem El Kott i in.*, C-364/11, EU:C:2012:826, pkt 81).
- 87 W świetle powyższych rozważań na pytania drugie i trzecie należy udzielić odpowiedzi, iż art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95 należy interpretować w ten sposób, że ochrona lub pomoc UNRWA, z której korzysta osoba ubiegająca się o udzielenie ochrony międzynarodowej, będąca bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego, ustala w rozumieniu tego przepisu, gdy, po pierwsze, organ ten z jakiegokolwiek powodu, również ze względu na ogólną sytuację w sektorze strefy działania tego organu, w którym ów bezpieczeństwa miał zwykle miejsce zamieszkania, nie jest w stanie zapewnić temu bezpieczeństwa, biorąc pod uwagę, w stosownym wypadku, jego stan szczególnej podatności na zagrożenia, godnych warunków życia, zgodnych z powierzonymi temu organowi zadaniami, przy czym ów bezpieczeństwa nie ma obowiązku wykazywania, że ta ogólna sytuacja konkretnie dotyczy go ze względu na elementy charakteryzujące jego sytuację osobistą, a po drugie, tenże bezpieczeństwa znajduje się, w razie powrotu do tego sektora, w sytuacji poważnego braku bezpieczeństwa ze względu, w stosownym wypadku, na jego stan szczególnej podatności na zagrożenia, przy czym organy administracyjne i sądowe są zobowiązane do przeprowadzenia indywidualnej oceny każdego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej opartego na tym przepisie, w ramach której to oceny wiek zainteresowanej osoby może mieć znaczenie. Należy w szczególności uznać, że pomoc lub ochrona UNRWA ustala w odniesieniu do wnioskodawcy, gdy z jakiegokolwiek powodu organ ten nie może już zapewnić żadnemu bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego, przebywającemu w sektorze strefy działania tego organu, gdzie ów wnioskodawca miał zwykle miejsce zamieszkania, godnych warunków życia lub minimalnych warunków bezpieczeństwa. Kwestię, czy ochrona lub pomoc UNRWA ustala, należy oceniać, w sytuacji gdy wspomniany bezpieczeństwa opuścił sektor strefy działania UNRWA, w którym miał zwykle miejsce zamieszkania, w chwili gdy właściwe organy administracyjne rozstrzygają w przedmiocie jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej lub też w chwili gdy właściwy sąd orzeka w przedmiocie każdej skargi na decyzję oddalającą ten wniosek.

W przedmiocie pytania czwartego

- 88 Poprzez pytanie czwarte sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy zawarte w art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95 wyrażenie „osoby takie kwalifikuje się tym samym do korzystania ze świadczeń określonych w niniejszej dyrektywie” należy interpretować w ten sposób, że, po pierwsze, jeśli zainteresowane osoby mogą zostać odesłane do jednego z sektorów strefy działania UNRWA i w tym sektorze byłyby one narażone na nieludzkie i poniżające traktowanie, należy ipso facto uznać za objęte zakazem zawracania przewidzianym w art. 21 ust. 1 dyrektywy 2011/95 w związku z art. 19 Karty, a także zakresem stosowania art. 15 lit. b) dyrektywy 2011/95, dotyczącym przyznawania ochrony uzupełniającej, lub, po drugie, że te zainteresowane osoby powinny ipso facto korzystać ze statusu uchodźcy – bez uwzględnienia właściwych tym osobom okoliczności mających znaczenie dla przyznania ochrony uzupełniającej.
- 89 Ponieważ sąd odsyłający nie przedstawił we wniosku powodów, dla których wnosi o dokonanie wykładni tych przepisów prawa Unii, ani związku, jaki dostrzega między tymi przepisami a uregulowaniami krajowymi mającymi zastosowanie do rozpatrywanego przezeń sporu (wyrok z dnia 14 września 2023 r., *Vinal*, C-820/21, EU:C:2023:667, pkt 98 i przytoczone tam orzecznictwo), należy stwierdzić, że pytanie czwarte jest niedopuszczalne.

W przedmiocie kosztów

- 90 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

- 1) Artykuł 40 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej, rozpatrywany w związku z art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpieczeństwa jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony

należy interpretować w ten sposób, że:

organ rozstrzygający w przedmiocie zasadności kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest zobowiązany do zbadania okoliczności faktycznych przedstawionych na poparcie tego wniosku, w tym gdy okoliczności te zostały już ocenione przez organ, który ostatecznie oddalił pierwszy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.

- 2) Artykuł 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95

należy interpretować w ten sposób, że:

ochrona lub pomoc Agencji Narodów Zjednoczonych do spraw Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA), z której korzysta osoba ubiegająca się o udzielenie ochrony międzynarodowej, będąca bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego, ustała w rozumieniu tego przepisu, gdy, po pierwsze, organ ten z jakiegokolwiek powodu, również ze względu na ogólną sytuację w sektorze strefy działania tego organu, w którym ów bezpieczeństwa miał zwykle miejsce zamieszkania, nie jest w stanie zapewnić temu bezpieczeństwa, biorąc pod uwagę, w stosownym wypadku, jego stan szczególnej podatności na zagrożenia, godnych warunków życia, zgodnych z powierzonymi temu organowi zadaniami, przy czym ów bezpieczeństwa nie ma obowiązku wykazywania, że ta ogólna sytuacja konkretnie dotyczy go ze względu na elementy charakteryzujące jego sytuację osobistą, a po drugie, ten bezpieczeństwa znajduje się, w razie powrotu do tego sektora, w sytuacji poważnego braku bezpieczeństwa ze względu, w stosownym wypadku, na jego stan szczególnej podatności na zagrożenia, przy czym organy administracyjne i sądowe są zobowiązane do przeprowadzenia indywidualnej oceny każdego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej opartego na tym przepisie, w ramach której to oceny wiek zainteresowanej osoby może mieć znaczenie. Należy w szczególności uznać, że pomoc lub ochrona UNRWA ustała w odniesieniu do wnioskodawcy, gdy z jakiegokolwiek powodu organ ten nie może już zapewnić żadnemu bezpieczeństwa pochodzenia palestyńskiego, przebywającemu w sektorze strefy działania tego organu, gdzie ów wnioskodawca miał zwykle miejsce zamieszkania, godnych warunków życia lub

minimalnych warunków bezpieczeństwa. Kwestię, czy ochrona lub pomoc UNRWA ustała, należy oceniać, w sytuacji gdy wspomniany bezpaństwowiec opuścił sektor strefy działania UNRWA, w którym miał zwykle miejsce zamieszkania, w chwili gdy właściwe organy administracyjne rozstrzygają w przedmiocie jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej lub też w chwili gdy właściwy sąd orzeka w przedmiocie każdej skargi na decyzję oddalającą ten wniosek.

Podpisy